

שבת דף מח

סיפורים בבית ריש גלותא:

1. רבה ורבי זירא איקלעו לבי ריש גלותא, חזיוה להווא עבדא דאנח כוזא דמיא אפומא דקומקומא, נזהיה רבה.
קושי של ר' זירא: אמר ליה רבי זירא: מאי שנא ממיחם על גבי מיחם?
תירוץ של רבה: אמר ליה: התם - אוקומי קא מוקים, הכא - אולודי קא מוליד.
2. הדר חזייה דפרס דסתודר אפומיה דכובא, ואנח נטלא עילויה, נזהיה רבה.
קושי של ר' זירא: אמר ליה רבי זירא: אמאי?
תירוץ של רבה: אמר ליה: השתא חזית. לסוף חזייה דקא מעצר ליה.
שאלת בירור של ר' זירא: אמר ליה: מאי שנא מפרונקא?
תשובת רבה: אמר ליה: התם - לא קפיד עילויה, הכא - קפיד עילויה.

שאלה בקשר למוקצה: **ולא בתבן.** בעא מיניה רב אדא בר מתנה מאבבי: מוכין שטמן בהן, מהו לטלטלן בשבת?
תשובה: אמר ליה: וכי מפני שאין לו קופה של תבן עומד ומפקיר קופה של מוכין?
ניסיון להביא חיזוק מברייטא: לימא מסייע ליה: **טומנין בגיזי צמר ובציפי צמר ובלשונות של ארגמן ובמוכין - ואין מטלטלין אותן!**
דחייה: אי משום הא - לא איריא, הכי קאמר: **אם לא טמן בהן - אין מטלטלין אותן.**
קושי על הדחייה: אי הכי, מאי למימרא?
תירוץ: מהו דתימא: חזי למזגא עליהו - קמשמע לן.

היתר בקשר למוכין: רב חסדא שרא לאהדורי אודרא לבי סדיא בשבתא.
קושי: איתיביה רב חנן בר חסדא לרב חסדא: **מתירין בית הצואר בשבת אבל לא פותחין, ואין נותנין את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת ביום טוב, ואין צריך לומר בשבת!**
תירוץ: לא קשיא, הא - בחדתי, הא - בעתיקי.
ברייטא לחיזוק התירוץ: תניא נמי הכי: **אין נותנין את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת ביום טוב, ואין צריך לומר בשבת. נשרו - מחזירין אותן בשבת, ואין צריך לומר ביום טוב.**

התעסקות בפתיחת בית צוואר (שמוזכר קודם בברייטא): אמר רב יהודה אמר רב: הפותח בית הצואר בשבת חייב חטאת.
קושי: מתקיף לה רב כהנא: מה בין זו למגופת חבית?
תירוץ: אמר ליה רבא: זה - חיבור, וזה - אינו חיבור.

סתירה בין 2 מקורות בעניין חיבור לטומאה: רמי ליה רבי ירמיה לרבי זירא, תנן:

מקל שעשה יד לקורדום - חיבור לטומאה בשעת מלאכה	שלל של כובסין, ושלשלת של מפתחות, והבגד שהוא תפור בכלאים - חיבור לטומאה עד שיתחיל להתיר.	
בשעת מלאכה - אין, שלא בשעת מלאכה - לא!	שלא בשעת מלאכה - נמי חיבור	הסתירה
התם, שלא בשעת מלאכה - אדם עשוי לזורקו לבין העצים	הכא - שלא בשעת מלאכה נמי ניחא ליה, דאי מיטנפו - הדר מחזור להו	הפתרון

עוד דיון בעניין חיבור בדברים שמחוברים רק לזמן מסויים: בסורא מתנו לה להא שמעתא משמיה דרב חסדא, בפומבדיתא מתנו משמיה דרב כהנא, ואמר ליה משמיה דרבא: מאן תנא הא מלתא דאמור רבנן כל המחובר לו הרי הוא כמוהו? אמר רב יהודה אמר רב: רבי מאיר היא, דתנן: **בית הפך ובית התבלין ובית הנר שבכירה - מטמאין במגע ואין מטמאין באויר. דברי רבי מאיר, ורבי שמעון מטהר.**
קושי: בשלמא לרבי שמעון - קסבר: לאו ככירה דמו, אלא לרבי מאיר, אי ככירה דמו - אפילו באויר נמי ליטמו, אי לאו ככירה דמו - אפילו במגע נמי לא ליטמו!
תירוץ: לעולם לאו ככירה דמו, ורבנן הוא דגזרו בהו.
קושי: אי גזרו בהו - אפילו באויר נמי ליטמו!
תירוץ: עבדו בהו רבנן היכרא, כי היכי דלא אתי למשרף עליה תרומה וקדשים.

עוד ברייתא ודיון בקשר לחיבור בטומאה:

תנו רבנן: **מספורת של פרקים ואיזמל של רהיטני - חיבור לטומאה ואין חיבור להזאה.**
קושי: מה נפשך? אי חיבור הוא - אפילו להזאה נמי, אי לאו חיבור הוא - אפילו לטומאה נמי לא!

תירוץ: אמר רבא: דבר תורה, בשעת מלאכה - חיבור בין לטומאה בין להזאה, ושלא בשעת מלאכה - אינו חיבור לא לטומאה ולא להזאה. וגזרו רבנן על טומאה שלא בשעת מלאכה משום טומאה שבשעת מלאכה, ועל הזאה שבשעת מלאכה - משום הזאה שלא בשעת מלאכה.

מושגים

הטמנה בדבר המוסיף הבל – אסור אפילו בערב שבת
הטמנה בדבר שאינו מוסיף הבל – מותר בערב שבת/ אסור בשבת
תיקון כלי
פתיחת בית הצוואר בשבת
מגופת חבית
חיבור לעניין טומאה והזאה – בשעת מלאכה/שלא בשעת מלאכה

סיכום

- סיפורים בבית ריש גלותא שקשורים להטמנה ומלאכות אחרות
- שאלה בקשר למוכין (שנוכרים במשנה) לעניין מוקצה
- מוכין כמילוי לכרים - תיקון כלי
- פתיחת בית הצוואר – תיקון כלי – השוואה למגופת חבית – העלאת הנושא של חיבור
- הלכות שונות בקשר לחיבור – לעניין טומאה

